

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ad Iesuitarvm Assertionēs, Ex Epistola Priori Divi Pavli ad
Timotheum, in Schola Dilingana disputatas, quibus totum
Papatum stabilire conati sunt, pia responsio**

**Bidembach, Wilhelm
Osiander, Lucas**

Tvbingæ

VD16 B 5358

Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legitimè vtatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36892

nitatis non permittit esse sempiternum interitum carnis, &c. Hęc certè dicta & similia non sunt legalia, sed Evangelica: neq; ad doctrinam charitatis, sed ad doctrinam fidei propriè pertinent.

I E S V I T Æ.

Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legitime utatur.

- III. *Legitime utebatur lege, qui eam tanquam pedagogum, ad Christum deducentem sequebatur: qui eam servabat intentis semper oculis ad fidem, spem, & charitatem. Post Christi verò aduentum, antiquatis Caremonijs, quæ Christum venturum adumbrabant, atq; legibus illis, quæ ad iudicia vnius tantum gentis, constituenda pertinebant, pars illa, quæ præcepta decalogi continet (ad quæ naturæ leges & reliqua de moribus præcepta reducuntur) nihilo magis abrogari potuit, quàm commune bonum, finisq; vltimus rerum omnium, tolli, aut ordo iustitiæ communis aboleri. Quare à Christo non exemplo solum & iustione pars illa firmata est, non solum explicata & commendata, sed etiam ad hoc gratia donum tribuitur, vt eam valeamus seruare. Hinc verba illa: Non veni soluere legem, sed adimplere. Hinc & illa Pauli: Legem ergò destruimus per fidem? absit: sed legem statuimus.*
- Gal. 3.
Luc. 16.
Rom. 3. 4. 8.
Ephes. 2.
Heb. 7.
Matth. 19.
Luc. 18.
Matth. 5.
Rom. 3.

R E S P O N S I O.

HÆC assertio tot vicijis laborat, vt iures, magnos istos Magistros, nondum prima religionis

nis elementa tenere. Primum enim cum, quid sit legitime vti lege, docent, primum eius usum non attingunt, qui est, vt ex Lege agnoscantur peccata. Sic enim solet iudicare politica sapientia, leges ferri tantum ideo, vt fiant. At Lex Dei lata est in primis ob hanc causam, vt extet iudicium Dei aduersus peccatum, vt conspiciatur ira eius, & voce Legis accusante ac iudicante ostendantur nobis peccata nostra. Si quis igitur legitime vti velit lege, ante omnia necesse est, vt per exactionem preceptorum & denunciationem maledictionum legis in seipsum descendat, & ad seriam peccatorum suorum agnitionem perueniat: quæ & dolorem in ipso excitet de admissis, & horrorem incutiat, ne in posterum dolenda admittat. Quæ prima pars est veræ & Christianæ poenitentia: ad quam deinde accedere debet fides in Christum, quæ ex consideratione promissionum gratiæ Dei & ingentium beneficiorum Christi à Spiritu sancto in corde accensa, consternas mentes erigit & consolatur, ac vires insuper largitur, posthac à peccatis cauendi, & noua obedientia, suam erga Deum gratitudinem testificandi. De his tantis rebus mutæ sunt Assertiones Iesuitarum: ac interea tantum concionantur de pedagogico vsu Legis, de quo ad Gal. 3. cui tamen nos etiam suum locum tribuimus, modo superior ille vsus, qui est peccatorum agnitio, de quo precipue docet Paulus, non excludatur, aut cum hoc confundatur. Quorum alterum à Iesuitis aut impie, aut imperite factum est.

Sequitur aliud, quod rursus Iesuitarum siue impietatem

Vsus Legis.

Lex cur lata?

Legitimus vsus Legis.

*Primaria pars
Christiana poenitentia.*

Peccatorum agnitio.

Fides in Christum

Consolatio S. S.

Noua obedientia.

Glorificatio.

pietatem siue incitiam prodit. Quod nam illud? Cum de abrogatione legis scribunt, somniant, eam solam esse veram legis abrogationem, qua & Cere- monie Mosaicę ac Leuiticę, & Leges Iudiciales seu Forenses politicę Iudaicę per Christum sunt antis- quata: sed de abrogata maledictione legis etiam moralis (quod libertatis Christianę caput est) ne- gry quidem proferunt. Itaq; Christiani secundum Ie- suitarum deliria, sub lege sunt adhuc, non sub gra- tia. Nos vero ex sacris literis constantissimę doce- mus, à Christo totam legem esse abrogatam: duas quidem priores partes, quę ad ritus Ecclesiasticos & iura iudicię forensia pertinent, cum, quò ad maledictionem, tum, quò ad obedientiam: nisi si- quid in eis est legis naturę, id enim est perpetuum: tertiam verò, quę Lex moralis & vsitate Decalogus appellatur, tantum quò ad maledictionem, non quò ad obedientiam. Hoc illud est, quod Christus ait: Si vos filius liberauerit, verè liberi eritis. Et Paulus: Christus nos redemit à maledictione legis, factus pro nobis maledictus. Cum enim Lex obliget ad obedi- entiam vel ad poenā, Christus ppter nos & obedi- entiam perfectā præstitit, & poenam exoluit, vt nos & à poena liberaret, & obediētia nostrę imperfectione sua perfectione tegeret. Dicite igitur vos, qui sub lege esse vultis Iesuite, vtrū seruare legē vultis? an verò propter nō seruata poenas luere? Seruare, inquis- unt, volumus, ne poenam luere cogamur. Rectè. Quomodo autem eam seruabitis? Hic rursus nos- uum errorem (vt fecundus est error) produnt. Ad hoc, inquit, gratia donum tribuitur, vt eam va- leamus

*Per Christum totam
Legem abrogatam
esse docet.*

Ioan. 8.
Gal. 3.

Nota

learnus seruare. En magnos Doctores, vt ignorant, quid sit lex, quis verus vsus legis, quæ sit legis abrogatio, ita etiam ignorant quid sit gratia, & legem seruare per gratiam. Cum enim duo sint, & distincta, gratia, & donum per gratiam, illi vtrunq; confundunt, & per gratiam vetusto Sophistarum errore, donum gratiæ intelligunt, hoc est, vt Scholastici definiunt, habitum infusum charitatis, supernaturalem, inhaerentem formaliter naturæ beatificabilis: per quem ipsa est amica Dei, & sibi grata & chara, & per quem actus eius elicitus secundum inclinationem talis habitus est meritorius vite æternæ. Vel breuius. Gratia gratum faciens, est donum diuinitus datum ad merendum: quemadmodum gratia gratis data est donum, quo se homo præparat ad suscipiendum donum Spiritus sancti. Has tenebras in Ecclesiam reuocant Iesuitæ, cum gratiæ dono legem à nobis seruari posse asserunt. Nos autem distincte docemus Paulinis verbis, de gratia, & dono gratiæ, & dicimus legem perfecte seruari, per gratiam, hoc est, quando à Deo gratuito fauore propter Christum per fidem acceptamur: tum per gratiam, id est, misericordiam & acceptationem Dei imputatur nobis iustitia Christi, & integra impletio Legis, quam Christus præstitit, perinde ac si nos ipsi legem integrè impleuissemus. Postea hoc etiam libenter fatemur, & grato animo prædicamus, quod per donum gratiæ, id est, auxilium Spiritus sancti, obedientia legis re ipsa in nobis inchoetur, quæ in altera vita perficietur, cum pro primitijs Spiritus plenissimas decimas acceperimus. Dicitur

E ij. Christi.

Gabriel Biel in
4 Sent. Dist. 27
q. 1. Art. 1. Not.
1. & 2. ex Scoroz
in 1. Sent. Dist.
27 q. 1.

Compen. Theo-
log. veris, lib. 5.
ca. 5.

*Paulina doctrina
de Gratia.*

S

Christi quod allegant Iesuitæ: Non veni solvere legem, sed adimplere, verissimum quidem est, sed à Iesuitis non appositè citatur. Christus enim non propterea implevit legem, ut & nobis daret vires eam nostris operibus perfectè, in hac vita, implendi: sed ut, cum nos eam implere nostris operibus non possemus, fide in Christum impleremus, dum nobis ipsius impletio per fidem imputatur. Et huc pertinent verba Pauli: Legem stabilimus per fidem. Stabilitur enim primùm & principaliter per gratiam, per imputationem scilicet iustitiæ Christi: deinde per donum gratiæ, quia fide accipitur donum Spiritus sancti, & inchoatur & placet Deo obedientia propter Christum. Sic ergo his dictis non Iesuitarum impia, sed nostra vere pia sententia confirmatur. Hunc enim esse genuinum sensum verborum Christi & Pauli, aliorum locorum collatione probare possumus. Alibi enim Paulus ait: Quod Lex præstare non poterat ea parte, qua imbecillis erat per carnem, hoc Deus proprio filio misso sub specie carnis peccato obnoxia præstitit, &c. Et iterum: Finis legis Christus ad iustificationem omni credenti.

*fide in Christum
Lex completur.*

*ide accipitur donum
Spiritus sancti.*

Rom. 8.

Rom. 10.

I E S U I T Æ.

Scientes hoc, quia Lex iusto non est posita, sed iniustis, &c.

VIII.

Nihil hinc habens fæda libertatis amatores, ad licentiam peccandi